

Na temelju članka 58. stavka 3. Zakona o elektroničkim komunikacijama (Narodne novine br. 73/08 i 90/11) u postupku izmjene Standardne ponude Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa, Vijeće Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije je na sjednici održanoj 03. svibnja 2012. donijelo

PRIJEDLOG ODLUKE

1. Trgovačkom društvu Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, Savska cesta 32, određuju se izmjene Standardne ponude Hrvatskog Telekom d.d. za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa na način da se mijenja članak 1.9. stavak (4) tako da glasi: *„Operatoru korisniku koji na dan stupanja na snagu ove Standardne ponude koristi ADSL transport uslugu T-Coma omogućava se nastavak korištenja navedene veleprodajne usluge za svakog pojedinog postojećeg krajnjeg korisnika do aktivacije usluge veleprodajnog širokopojasnog pristupa za svakog pojedinog korisnika pri čemu će HT omogućiti da aktivacija usluge veleprodajnog širokopojasnog pristupa za svakog pojedinog krajnjeg korisnika bude realizirana najkasnije do 30. lipnja 2013.*

Operatoru korisniku koji na dan stupanja na snagu ove Standardne ponude koristi ADSL transport uslugu T-Coma za pružanje usluga koje je ugovorio na temelju javne nabave, omogućava se nastavak korištenja navedene veleprodajne usluge do isteka pojedinog ugovora javne nabave.“

2. HT je obvezan, u cilju ostvarenja postupka migracije krajnjih korisnika s usluge ADSL transport na uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa, u roku od 10 dana od primitka zahtjeva za pojedinačni širokopojasni pristup za pojedinog krajnjeg korisnika dati informaciju operatoru korisniku o vlasništvu nad opremom na strani krajnjeg korisnika (modemom).
3. HT je obvezan omogućiti raskid ugovora bez plaćanja naknade za prijevremeni raskid pretplatničkog ugovora za ADSL pristup za krajnje korisnike za koje operator korisnik podnese zahtjev za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa ukoliko operator korisnik dostavi HT-u na uvid postojeći pretplatnički ugovor za uslugu internet prometa na temelju usluge ADSL transporta uz izjavu krajnjeg korisnika kojom krajnji korisnik neopozivo raskida važeći ugovor o pružanju usluge ADSL pristupa.
4. Operatori korisnici ADSL transport usluge obvezni su do 30. lipnja 2012. dostaviti HT-u datume isteka ugovora o javnoj nabavi na temelju ADSL transport usluge za pojedine krajnje korisnike.
5. Od dana donošenja ove odluke, operatori korisnici veleprodajne usluge ADSL transporta ne smiju sklapati nove ugovore za uslugu internet prometa s krajnjim korisnicima na temelju veleprodajne usluge ADSL transporta.

6. Operatori korisnici ADSL transport usluge obvezni su dostavljati najkasnije do 10.-tog u mjesecu za prethodni mjesec:
  - broj korisnika putem ADSL transport usluge i
  - broj korisnika migriranih na uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa.
7. Hrvatski Telekom d.d. se obvezuje odmah po primitku odluke, objaviti Standardnu ponudu s ugrađenim izmjenama iz točke 1. i 2. ove odluke, kao i svim potrebnim usklađenjima Standardne ponude na temelju navedenih izmjena. Ostale odredbe Standardne ponude nije dopušteno mijenjati.

Obrazloženje

Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (dalje: HAKOM) je 04. travnja 2012. zaprimila zahtjev trgovačkog društva Metronet Telekomunikacije d.d. (dalje: Metronet) za izmjenom Standardne ponude Hrvatskog Telekoma d.d. za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa (dalje: Standardna ponuda) u odnosu na članak 1.9. stavak (4) kojim se određuje krajnji rok za korištenje ADSL transport usluge.

Naime, HAKOM je točkom 1.5. izreke odluke od 15. prosinca 2011. (Klasa: UP/I-344-01/11-09/09; Ur.broj: 376-11/IF-11-30) odredio krajnji rok za korištenje ADSL transport usluge, i to najkasnije do 01. srpnja 2012. godine.

Metronet u svom zahtjevu traži produljenje roka migracije do 19. travnja 2013., s obzirom da 19. travnja 2011. odgovara početku korištenja usluge veleprodajnog širokopojasnog pristupa, a kako bi se na taj način zaštitili krajnji korisnici koji bi zbog 24 mjeseca obveznog trajanja pretplatničkog ugovora morali plaćati naknadu radi prijevremenog raskida ugovora (raskida usluge ADSL pristupa kod HT-a) radi obvezne migracije na drugu veleprodajnu uslugu.

Nadalje, Metronet ističe da su među realiziranim zahtjevima za ADSL transport uslugu i korisnici koji su uslugu ugovorili na temelju postupka javne nabave (i u trajanju do 4 godine), a članak 105. Zakona o javnoj nabavi zabranjuje mijenjanje uvjeta iz natječajne dokumentacije.

Isto tako, Metronet predlaže da se u okviru odluke o izmjeni Standardne ponude ugradi odredba kojom se nalaže HT-u da na zahtjev operatora korisnika ADSL transport usluge dostavi popis korisnika koji su stekli vlasništvo nad opremom na strani krajnjeg korisnika-CPE opremom (modemom), kako operatori korisnici ne bi morali za iste naručivati CPE opremu što im predstavlja značajan trošak. Naime, Metronet ističe kako su krajnji korisnici HT-a do 01. rujna 2010. imali mogućnost stjecanja vlasništva nad modemom. Kada bi operatori korisnici imali popis navedenih korisnika za iste ne bi trebali nabavljati CPE modeme.

Zaključno, Metronet traži da se u Standardnu ponudu ugrade dodatne odredbe kojima se racionalizira postupak migracije krajnjih korisnika.

HAKOM je 05. travnja 2012. zatražio očitovanje HT-a vezano uz zahtjev Metroneta, a koje je zaprimljeno 23. travnja 2012. U navedenom očitovanju HT ističe sljedeće.

Iz zahtjeva Metroneta, kao i na temelju informacija dobivenih od drugih operatora korisnika, HT zaključuje kako postoji potražnja za ADSL transport uslugom. Stoga smatra da nije potrebna prisilna migracija korisnika na ADSL transport uslugu, između ostalog i radi zaštite interesa krajnjih korisnika s obzirom da postoje krajnji korisnici koji žele nastaviti koristiti predmetnu uslugu. Stoga HT predlaže brisati stavak 4. u članku 1.9. Standardne ponude koji određuje krajnji rok za migraciju.

Nadalje, zahtjev Metroneta za dostavom popisa krajnjih korisnika ADSL transport usluge koji su stekli vlasništvo nad CPE opremom (modemima) ili za dostavom bilo kakvih pojedinačnih informacija o statusu korisničke opreme HT-u nije prihvatljiv iz sljedećih razloga:

- vlasništvo nad CPE opremom je definirano u pretplatničkom ugovoru između HT-a i krajnjeg korisnika pa bi otkrivanje podataka predstavljalo otkrivanje povjerljivih podataka iz pretplatničkog ugovora;
- ako bi HT morao dostaviti operatorima korisnicima podatke o vlasništvu CPE opreme na strani krajnjeg korisnika, HT bi bio u neravnopravnom položaju u odnosu na druge operatore jer drugi operatori ne bi imali istu obvezu prema HT-u u odnosu na svoje korisnike *bitstream* usluge.

Nastavno na zahtjev Metroneta da se u Standardnu ponudu ugradi odredba prema kojoj bi HT bio obavezan nakon ukidanja ADSL transport usluge omogućiti spajanje širokopojasnog pristupa na postojeću domenu operatora korisnika, HT ističe kako Standardna ponuda ne propisuje domenu koju operator korisnik mora koristiti. Stoga, HT navodi kako operator ne mora za korisnike ADSL transporta mijenjati domenu u slučaju aktivacije *bitstream* usluge, već da HT može odbiti domenu samo ako je već iskorištena.

Pored navedenog zahtjeva Metroneta, HAKOM je (u spisu klase: 344-01/12-03/01) 22. ožujka 2012. zaprimio dopis trgovačkog društva Iskon Internet d.d. i 06. travnja 2012. dopis trgovačkog društva Voljatelj telekomunikacije d.d. kojim navedeni operatori traže očitovanje HAKOM-a vezano uz mogućnost pružanja usluge ADSL transporta na komercijalnoj osnovi.

Dodatno, Metronet je 28. travnja 2012. dostavio dopunu zahtjeva u kojem ističe značajne probleme koji su mogući kao rezultat migracije u roku koji je definiran Standardnom ponudom (01. srpnja 2012.). Metronet ističe kako su ključni korisnici kojima pruža uslugu putem usluge ADSL transporta veliki poslovni subjekti s velikim brojem lokacija diljem Republike Hrvatske, te da poteškoće i/ili prekidi nastali prilikom migracije navedenih korisnika mogu ugroziti poslovanje Metroneta. Nadalje, Metronet ističe probleme koji se javljaju prilikom realizacije zahtjeva za uslugom veleprodajnog širokopojasnog pristupa (dalje: usluga *bitstream* pristupa) te da postoji problem ograničenosti ljudskih resursa ne samo na strani Metroneta nego i na strani HT-a za migraciju tolikog broja krajnjih korisnika. Naime, Metronet ističe kako nailazi na probleme od strane HT-a pri realizaciji 50 zahtjeva mjesečno, radi čega smatra da nije moguće realizirati masovnu migraciju 800 korisnika Metroneta u roku od 3-6 mjeseci bez većih posljedica na kvalitetu postojećih realizacija i mogućih prekida na lokacijama korisnika u postupku migracije. Stoga Metronet predlaže rok od 19. travnja 2013. S obzirom na postupke javne nabave, Metronet ističe kako bi striktno poštivanje roka migracije iz Standardne ponude dovelo do kršenja Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine br. 90/11) i ranije preuzetih obveza Metroneta iz potpisanih ugovora o javnoj nabavi sklopljenih na temelju okvirnih sporazuma u trajanju od 4 godine.

Nadalje, Metronet ističe kako je za realizaciju ADSL transport usluge bilo nužno da krajnji korisnik ima sklopljen ugovor s HT-om za uslugu ADSL pristupa, pri čemu produljenje ugovorne obveze za

maloprodajnu uslugu ADSL pristupa između krajnjeg korisnika i HT-a može nastupiti u bilo kojem trenutku, a o čemu Metronet nema saznanja. S obzirom da operatori korisnici moraju podnijeti zahtjev za pojedinačni širokopojasni pristup zajedno s izjavom pojedinog krajnjeg korisnika o raskidu ugovora s postojećim operatorom (u ovom slučaju s HT-om) koja mora biti supotpisana od strane postojećeg operatora ukoliko je krajnji korisnik spreman podmiriti dugovanja radi prijevremenog raskida ugovora, uvjeti za realizaciju usluge *bitstream* pristupa neće biti ispunjeni u slučaju da krajnji korisnik neće biti spreman podmiriti naknadu za prijevremeni raskid, zbog čega će doći do opstrukcije postupka migracije. Nadalje, Metronet ističe da ukoliko dođe do ukidanja usluge ADSL transporta, Metronet mora raskinuti ugovor za svoju maloprodajnu uslugu s krajnjim korisnikom i sukladno članku 42. a) stavku 11. ZEK-a mora mu ponuditi novu uslugu, što će Metronet i učiniti. Međutim u ovom postupku postoji i treća strana, odnosno za realizaciju te nove usluge, krajnji korisnik mora raskinuti maloprodajnu uslugu s HT-om, jer za istom više nema potrebe. U tom slučaju se postavlja pitanje osnovanosti naplate naknade za prijevremeni raskid od strane HT-a prema krajnjem korisniku jer takvu situaciju ZEK ne regulira, budući da članak 42. a) stavak 11. ZEK-a ne implicira tzv. trostrani ugovorni odnos, kao ni situaciju da je u ovom slučaju krajnji korisnik raskinuo ugovorni odnos s operatorom (HT-om) zbog regulatorne obveze, a ne obratno.

Nadalje, Metronet ističe kako usluga *bitstream* pristupa ne može u cijelosti biti zamjena za uslugu ADSL transport. Naime, usluga ADSL transporta je omogućavala ponudu maloprodajnih usluga koje su neovisne o lokaciji krajnjeg korisnika/širokopojasnog priključka.

Također, Metronet predlaže izmjenu predložene odredbe vezano uz informacije o statusu vlasništva opreme na strani krajnjeg korisnika (modema) na način da je HT, na zahtjev operatora korisnika za pojedinog krajnjeg korisnika, obvezan dati operatoru korisniku informaciju o stjecanju vlasništva nad modemom od strane tog krajnjeg korisnika, i to u roku od 10 dana od primitka zahtjeva.

Potrebno je naglasiti kako je Analizom tržišta veleprodajnog širokopojasnog pristupa od 17. srpnja 2009. (Klasa: 344-01/09-01/1079, Ur.broj: 376-11-09-01; dalje: Analiza) HAKOM odredio HT-u regulatornu obvezu pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže iz članka 61. ZEK-a, unutar koje je obvezao HT da ADSL transport uslugu i uslugu ADSL pristupa pruža kao zajedničku uslugu *bitstream* pristupa te je odredio ukidanje ADSL transport usluge kao samostalne usluge (str. 64. i 65. Analize). HAKOM je smatrao da će HT i operatori korisnici u primjerenom roku dogovoriti migraciju na uslugu *bitstream* pristupa zbog čega u Analizi nije odredio krajnji rok do kojeg je potrebno migrirati korisnike. S obzirom da je Analizom jasno određeno ukidanje ADSL transport usluge, navedenu uslugu nije moguće pružati komercijalno.

HAKOM je odlukom od 15. prosinca 2011. odredio kao krajnji rok za migraciju korisnika 01. srpnja 2012., jer je smatrao da su operatori korisnici imali dovoljno vremena za provedbu migracije svih korisnika s usluge ADSL transporta na uslugu *bitstream* pristupa, s obzirom da će 01. srpnja 2012. proteći gotovo tri godine od donošenja Analize i odredbe o ukidanju ADSL transport usluge.

Razloge koje je Metronet naveo u dopuni svog zahtjeva za produljenjem roka za potpunu migraciju korisnika s ADSL transport na uslugu *bitstream* pristupa HAKOM smatra opravdanima, posebice zbog ukazanih problema na realizaciju usluge *bitstream* pristupa. Kako bi se ostavilo dovoljno vremena i operatorima korisnicima i HT-u za obavljanje tehničkih i drugih priprema, te kako bi se omogućila postupna migracija, HAKOM smatra opravdanim produljiti rok do 30. lipnja 2013.

Nadalje, HAKOM smatra da je iz navedenog roka potrebno izuzeti naručitelje javne nabave, odnosno da se omogući nastavak korištenja ADSL transport usluge za pružanje usluga koje je operator korisnik do stupanja na snagu ove odluke ugovorio na temelju javne nabave, i to do isteka pojedinog ugovora javne nabave. Međutim, kako bi se HT-u omogućilo planiranje postupka migracije i aktivacije usluge *bitstream* pristupa, operatori korisnici ADSL transport usluge obvezni su do 30. lipnja 2012. dostaviti HT-u datume isteka ugovora o javnoj nabavi na temelju ADSL transport usluge za pojedine krajnje korisnike (javne naručitelje).

Nadalje HAKOM smatra kako HT mora omogućiti raskid ugovora bez plaćanja naknade za prijevremeni raskid pretplatničkog ugovora za ADSL pristup za krajnje korisnike za koje operator korisnik podnese zahtjev za uslugu *bitstream* pristupa. Navedeno HT mora omogućiti onim krajnjim korisnicima za koje operator korisnik dostavi HT-u na uvid postojeći pretplatnički ugovor za uslugu internet prometa na temelju usluge ADSL transporta uz izjavu krajnjeg korisnika kojom krajnji korisnik neopozivo raskida važeći ugovor o pružanju usluge ADSL pristupa (Izjava krajnjeg korisnika iz Standardne ponude). HAKOM smatra da se u ovom slučaju ne primjenjuje članak 42. a) stavak 11. ZEK-a s obzirom da navedeni članak govori o slučaju kada se usluga ukida, međutim HT u ovom slučaju ne ukida postojeću uslugu, on i dalje može krajnjem korisniku pružati uslugu ADSL pristupa. Međutim, ukoliko krajnji korisnik želi koristiti uslugu *bitstream* pristupa od strane operatora korisnika, HT mu mora omogućiti raskid pretplatničkog ugovora bez plaćanja naknade za prijevremeni raskid ugovora s obzirom da je navedena usluga bila preduvjet da bi krajnji korisnik mogao koristiti maloprodajnu uslugu internet na temelju ADSL transporta te uzevši u obzir odredbu propisanu Analizom kojom je HT-u određeno uvođenje jedinstvene usluge *bitstream* pristupa, pri čemu je HT obvezan omogućiti operatorima korisnicima postojeće ADSL transport usluge prelazak na jedinstvenu uslugu *bitstream* pristupa. S obzirom da operator korisnik može krajnjem korisniku nastaviti pružati uslugu samo u slučaju raskida pretplatničkog ugovora za uslugu ADSL pristupa, HAKOM predlaže kao u točki 2. izreke ove odluke. Članak 42. a) stavak 10. ZEK-a također nije primjenjiv u konkretnom slučaju jer se ne radi o izmjeni cjenika koji je za korisnika nepovoljniji.

Vezano uz zahtjev Metroneta za dostavom popisa krajnjih korisnika ADSL transport usluge koji su stekli vlasništvo nad modemom, HAKOM smatra kako je radi sprječavanja nametanja neopravdanih troškova HT obvezan pružiti informacije kako je predloženo točkom 2. izreke ove odluke, a na temelju potpisanog zahtjeva korisnika. Naime, odlukom od 15. rujna 2010. (Klasa: UP/I-344-01/10-01/612, Ur.broj: 376-12-10-16) HAKOM je obvezao HT da mora omogućiti migraciju krajnjih korisnika s ADSL transport usluge na uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa na način da se ne ugrožava kontinuiranost poslovanja operatora korisnika kao i neopravdano povećava postojeći trošak operatora korisnika za vrijeme trajanja same migracije.

Temeljem članka 15. stavka 1. ZEK-a operatori korisnici ADSL transport usluge obvezni su dostavljati najkasnije do 10.-tog u mjesecu za prethodni mjesec broj korisnika putem ADSL transport usluge i broj korisnika migriranih na uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa kako bi HAKOM mogao pratiti odvijanje migracije.

Temeljem članka 58. stavka 3. ZEK-a propisano je pravo HAKOM-a, ako ocijeni potrebnim, jedanput godišnje provesti postupak izmjene standardnih ponuda iz stavka 2. istog članka u svrhu provedbe regulatornih obveza koje određuje u skladu s odredbama ZEK-a. Nadalje, člankom 61. stavkom 4. ZEK-a, propisano je pravo HAKOM-a odrediti i dodatne uvjete koji se odnose na ispunjavanje pravičnosti, razložnosti i pravodobnosti. Temeljem navedenog članka HAKOM ima diskrecijsku ovlast da radi ispunjavanja zakonom određene svrhe po slobodnoj ocjeni odabere

obveze kojima se postiže održivo tržišno natjecanje odnosno štiti interes krajnjih korisnika. Stoga HAKOM predlaže odluku kao u izreci.

Sukladno odredbi članka 22. ZEK-a o ovom prijedlogu provest će se javna rasprava.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Miljenko Krvišek, dipl. ing. el.